

عنوان مقاله:

بررسی نشانه های تاثیر کلام اشاعره و معتزله در حدیقه سنایی

محل انتشار:

جستارنامه ادبیات تطبیقی، دوره 5، شماره 17 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 27

نویسندگان:

مریم ناصر ترک - دانشجوی دکتری گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد یزد، دانشگاه آزاد اسلامی، یزد، ایران

عزیزاله توکلی کافی آباد - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد یزد، دانشگاه آزاد اسلامی، یزد، ایران

هادی حیدری نیا - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد یزد، دانشگاه آزاد اسلامی، یزد، ایران.

سید حسین شهاب رضوی - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد یزد، دانشگاه آزاد اسلامی، یزد، ایران

خلاصه مقاله:

سنایی غزنوی به عنوان یکی از برجسته ترین شاعران کلاسیک ایران، با حدیقه الحقیقه بسیاری از آموزه های اعتقادی و اخلاقی اسلامی را وارد شعر فارسی نمود. بیشتر این آموزه ها متأثر از فضای کلامی و اخلاقی عصر سنایی می باشد. عصری که نحله های کلامی و اخلاقی فراوانی در آن رواج داشتند. در این میان، مثنوی حدیقه الحقیقه، از جمله مهم ترین آثار سنایی، جلوه گاه تاثیرات کلامی و اعتقادی متعددی در بطن خویش می باشد. حدیقه الحقیقه اثری می باشد که هم متأثر از مبانی کلامی-استدلالی معتزله است و هم متأثر از مبانی کلامی-نقلی اشعریون. این اثر از یک سو، در مسائل کلامی چون رویت الهی، به دیدگاه های معتزله نزدیک می باشد و در مساله حدوث و قدم کلام الهی به اشاعره. اگر چه سنایی پژوهان، وی را عمدتاً اشعری مسلک دانسته اند، اما نمی توان در باورداشت سنایی به حب اهل بیت (ع)، توحید و امامت و آموزه های اخلاقی شیعی مسلکانه او، شک کرد. باری در تحقیق حاضر با استفاده از روش توصیفی-تحلیلی، تلاش شده تا تاثیرات کلامی دو فرق مهم جهان اسلام یعنی معتزله عقل اندیش و اشعریون نقل اندیش بر حدیقه الحقیقه سنایی مطالعه شود. عمده تمرکز تحقیق بر تاثیرات موضوعات کلامی و اخلاقی چون حدوث و قدم کلام الهی، رویت الهی، امامت، امر شر، حسن و قبح امور و ... در حدیقه الحقیقه سنایی است

کلمات کلیدی:

کلام اسلامی، اشعری، معتزله، حدیقه الحقیقه، سنایی غزنوی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1812683>

